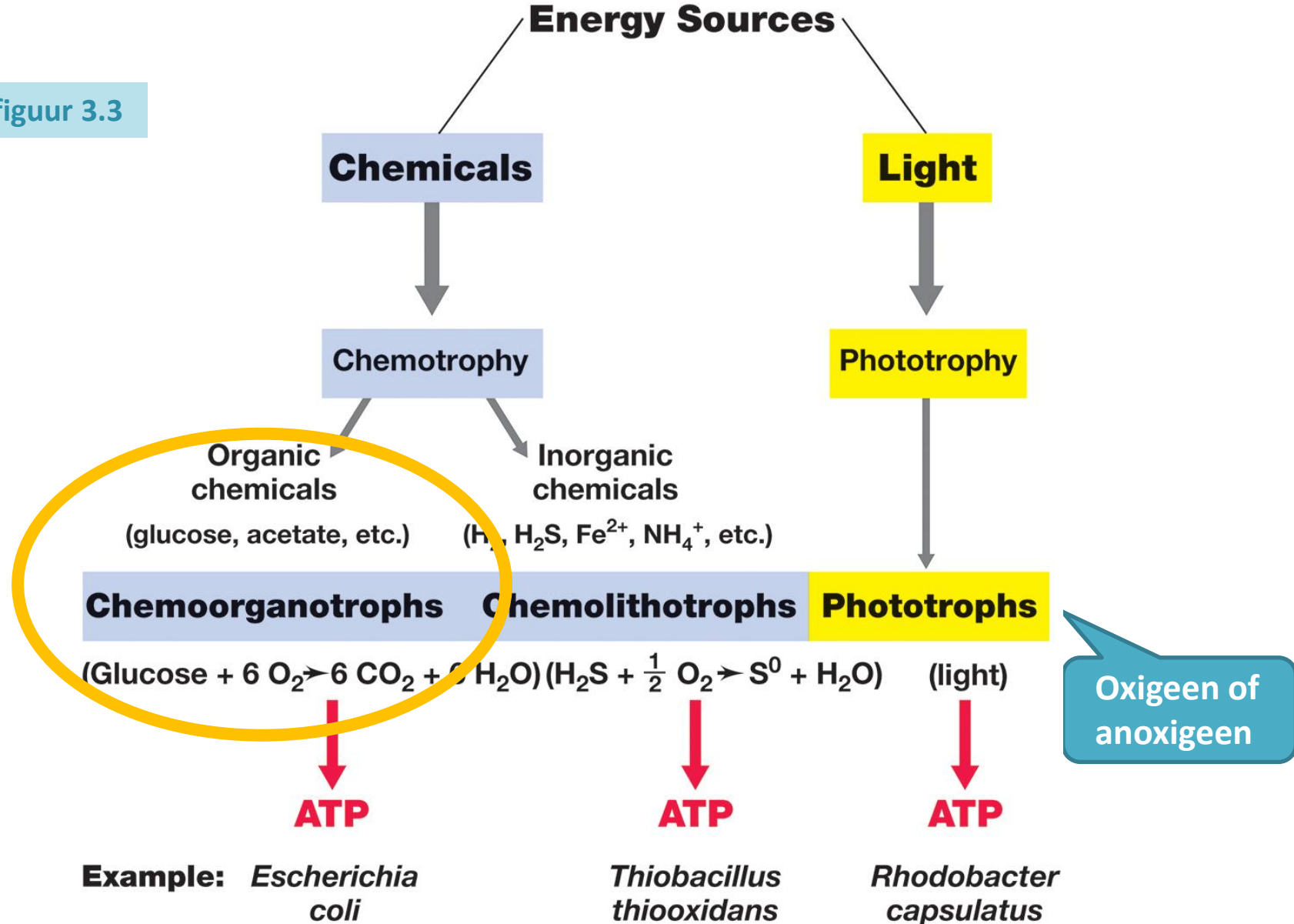
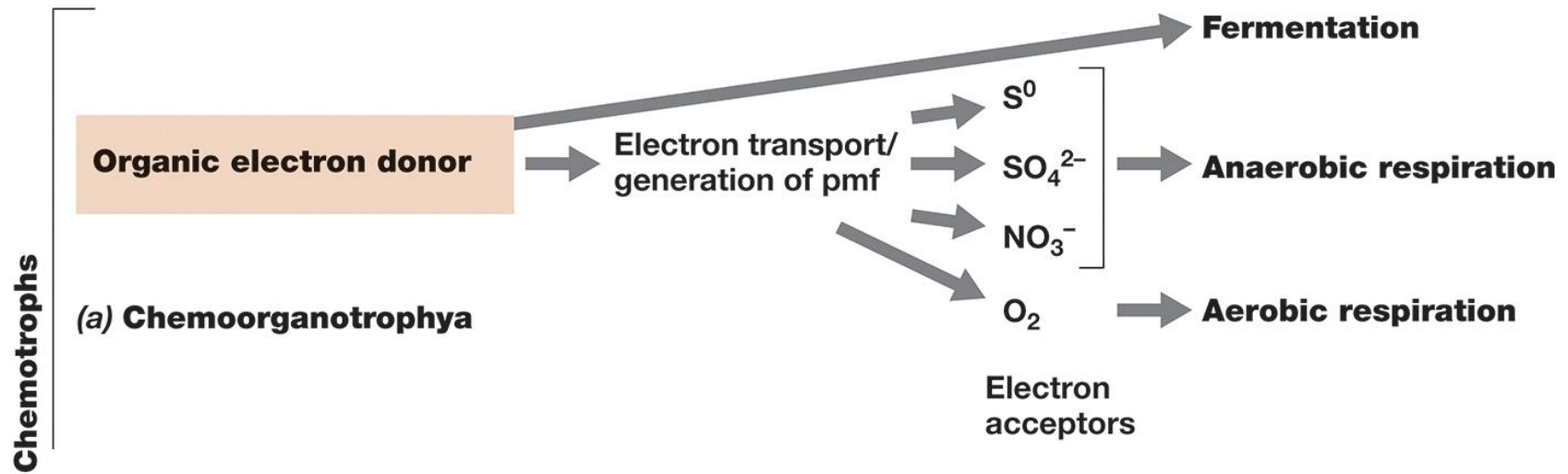

Vorige lessen: chemoorganotrofen

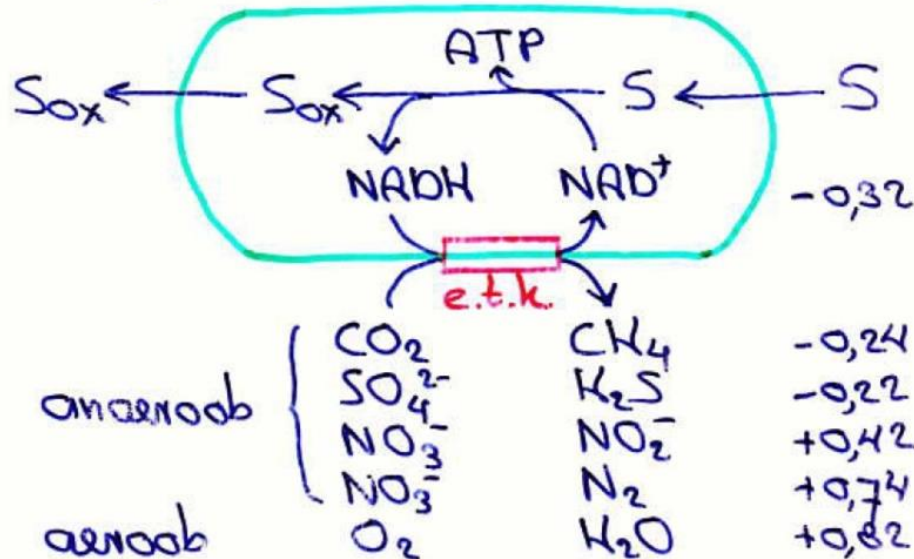
16e: figuur 3.3

Vorige lessen: chemoorganotrofen

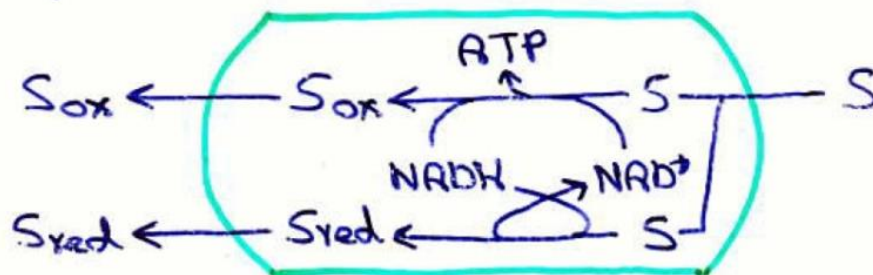

ademhaling:

Exogene elektronen acceptor (zuurstof of een ander molecuul)

gisting:

Endogene elektronen acceptor (meestal een organisch molecuul)
geen ETK

Netto geen oxidatie of reductie van substraat
⇒ gistingbalans

Hoeveel ATP wordt er (netto) gevormd tijdens de fermentatie van glucose naar lactaat of ethanol?

=> 2 ATP

Fermentatie

Micro-organismen die fermenteren hebben wel een ATPase/ATP-synthase complex.

Waarom?

Ze hebben geen terminale elektronenacceptor voor ademhaling.

Dan is dat toch zinloos?

ATP synthase

Kan ook omgekeerd:

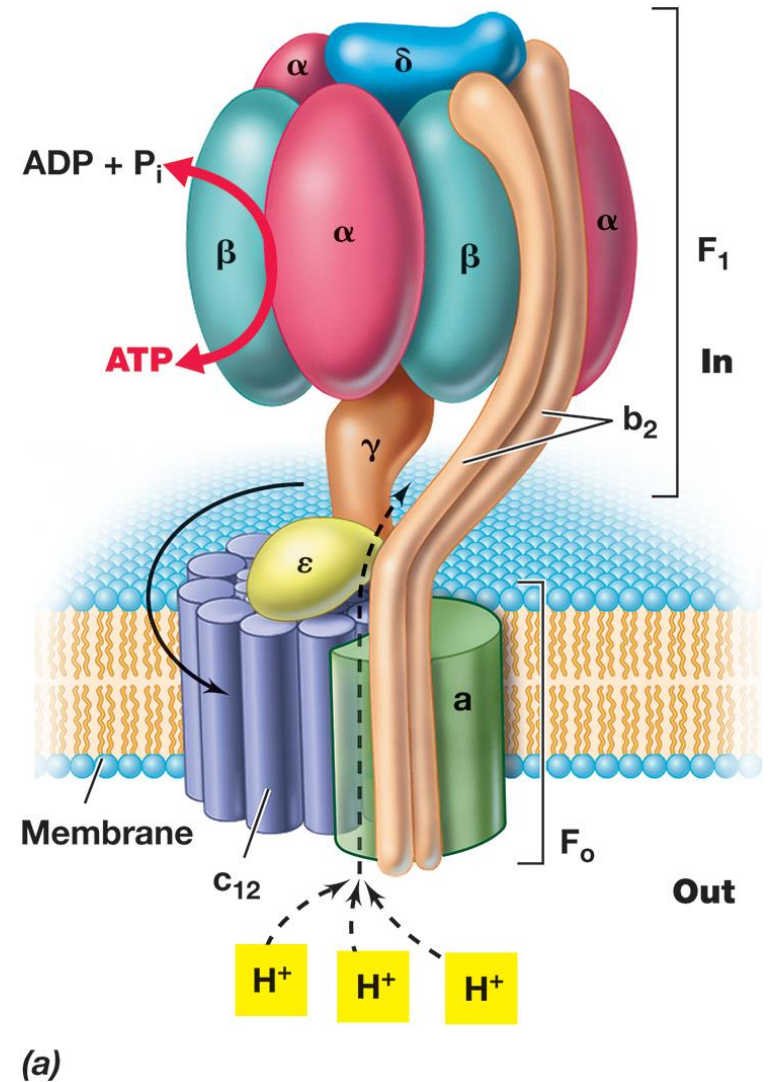
H^+ naar buiten (hydrolyse van ATP naar ADP)

Opbouw pmf

Kan gebruikt worden voor andere processen

Dus...

fermentatie

kan dienen als e^-
acceptor

moet weer geoxideerd
worden tot NAD^+

citroenzuurcyclus
(verdere oxidatie)

moet weer geoxideerd
worden tot NAD^+

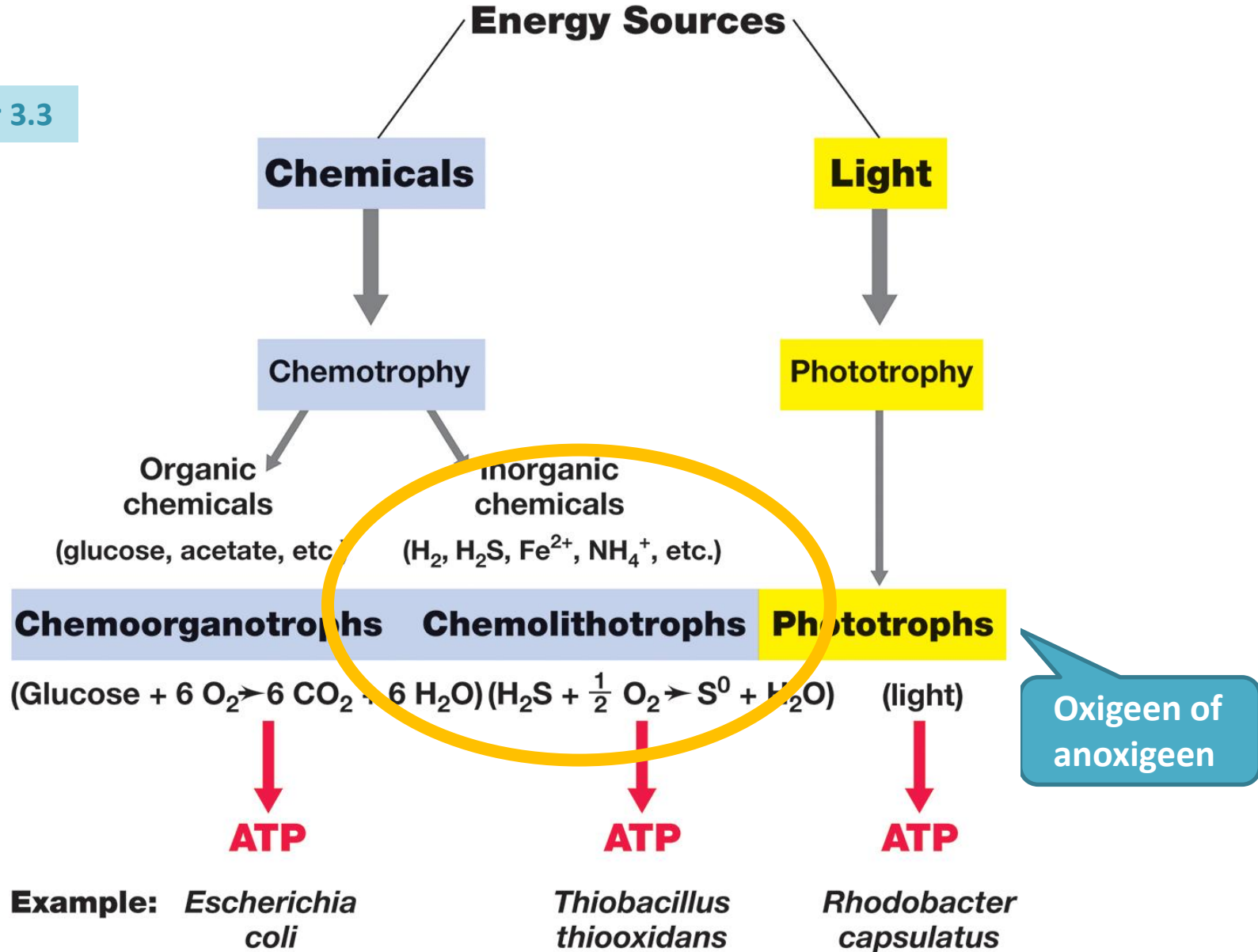
ATP, CO_2 , NADH en FADH_2

moeten weer geoxideerd
worden tot NAD^+ en FAD

Respiratie (aeroob of anaeroob)

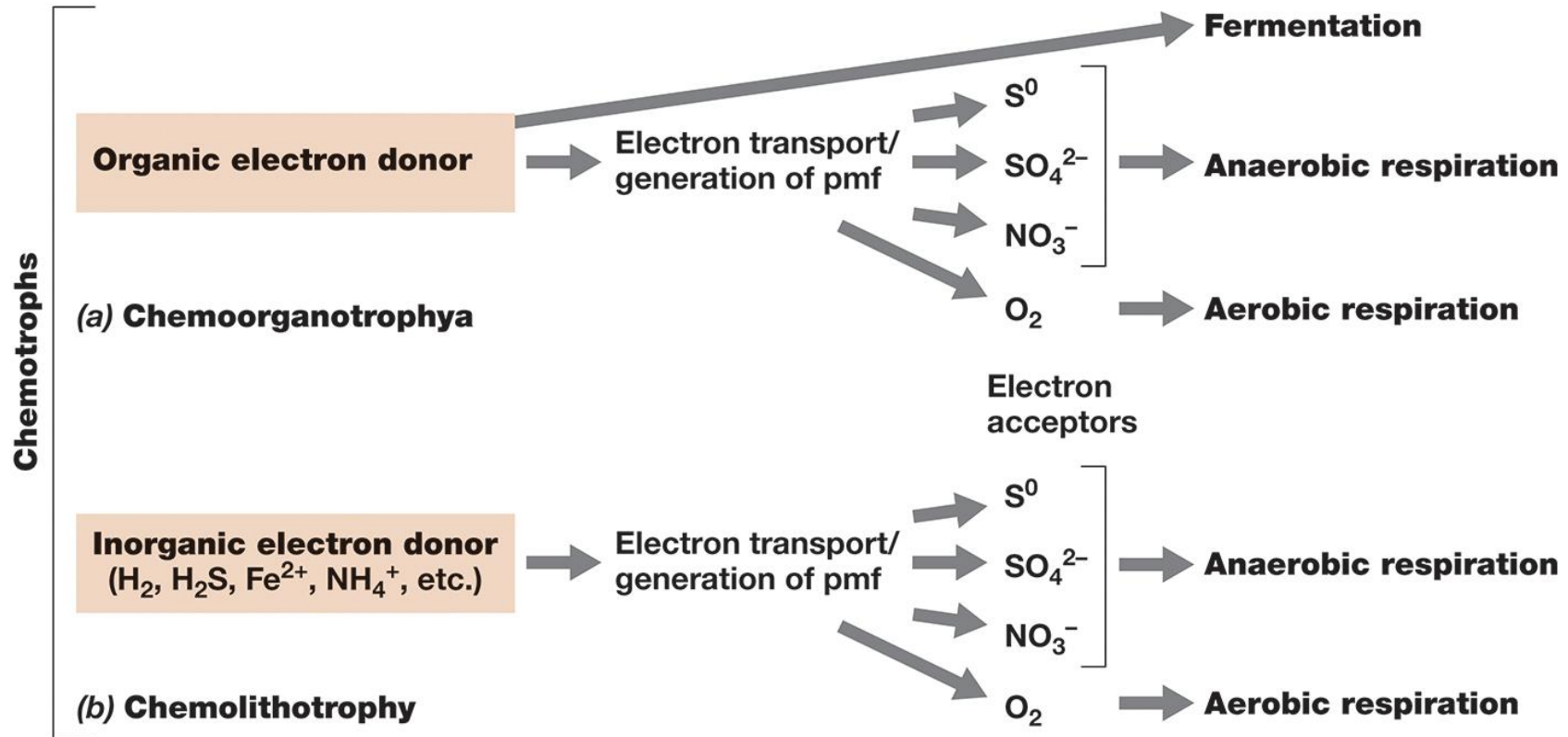
Chemolithotrofen

16e: figuur 3.3

Chemolithotrofen

Net als chemoorganotrofen aerobe en anaerobe ademhaling (maar geen fermentatie).

Een chemolitotroof oxideert H_2S tot S^0 .

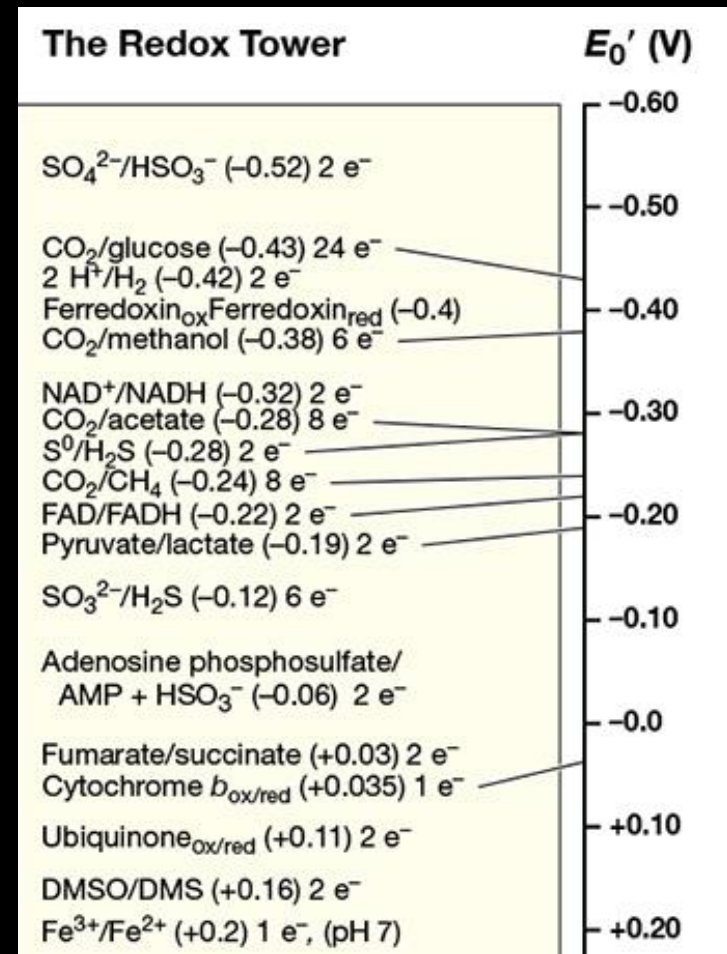
Wat zou onder standaardcondities een goede elektronacceptor zijn?

A. SO_4^{2-}

B. H_2

C. Fe^{2+}

D. SO_3^{2-}

Een chemolitotroof oxideert H_2S tot S^0 .

Wat zou onder standaardcondities een goede elektronacceptor zijn?

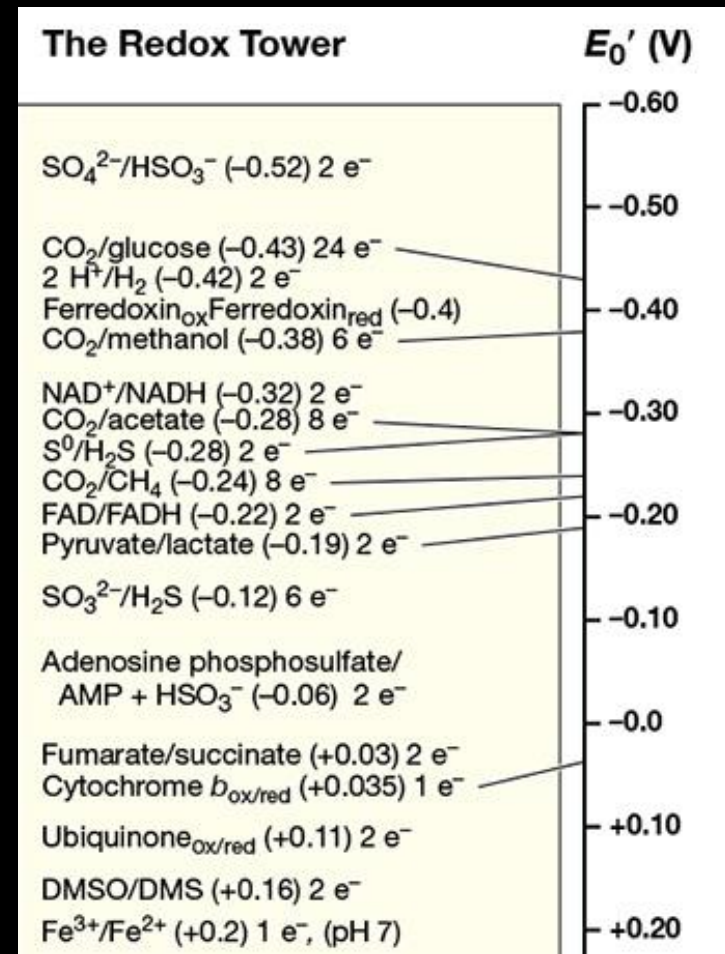
A. SO_4^{2-}

B. H_2

C. Fe^{2+}

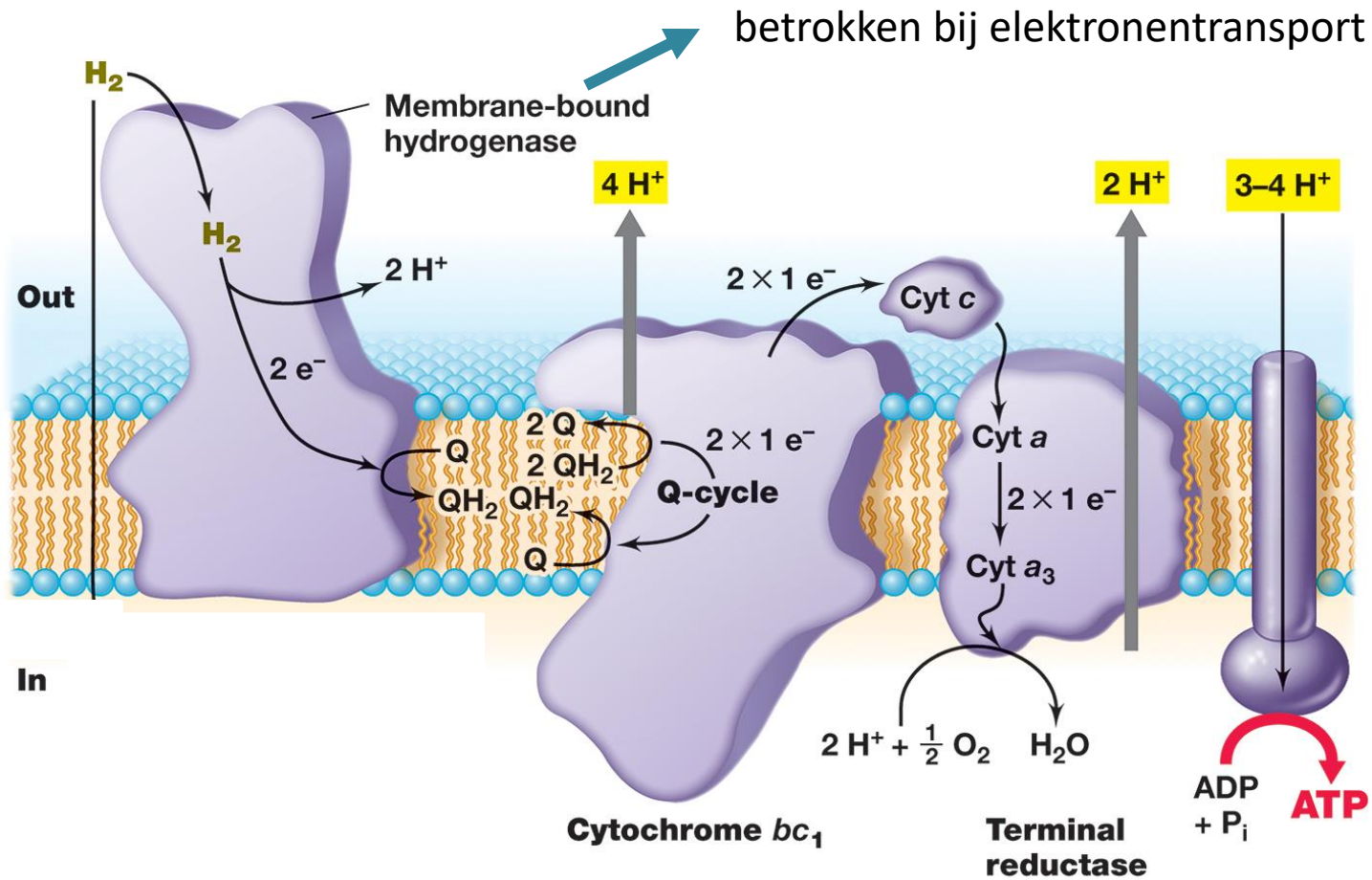
D. SO_3^{2-}

→ Elektronen gaan 'van rechts naar links'
→ Wanneer de elektronen van boven naar beneden gaan is de $\Delta G_0' < 0$

Voorbeeld chemolithotroof

Ralstonia eutropha

Figuur begrijpen

16e: figuur 3.24

Chemolithotrofen zijn vaak autotroof

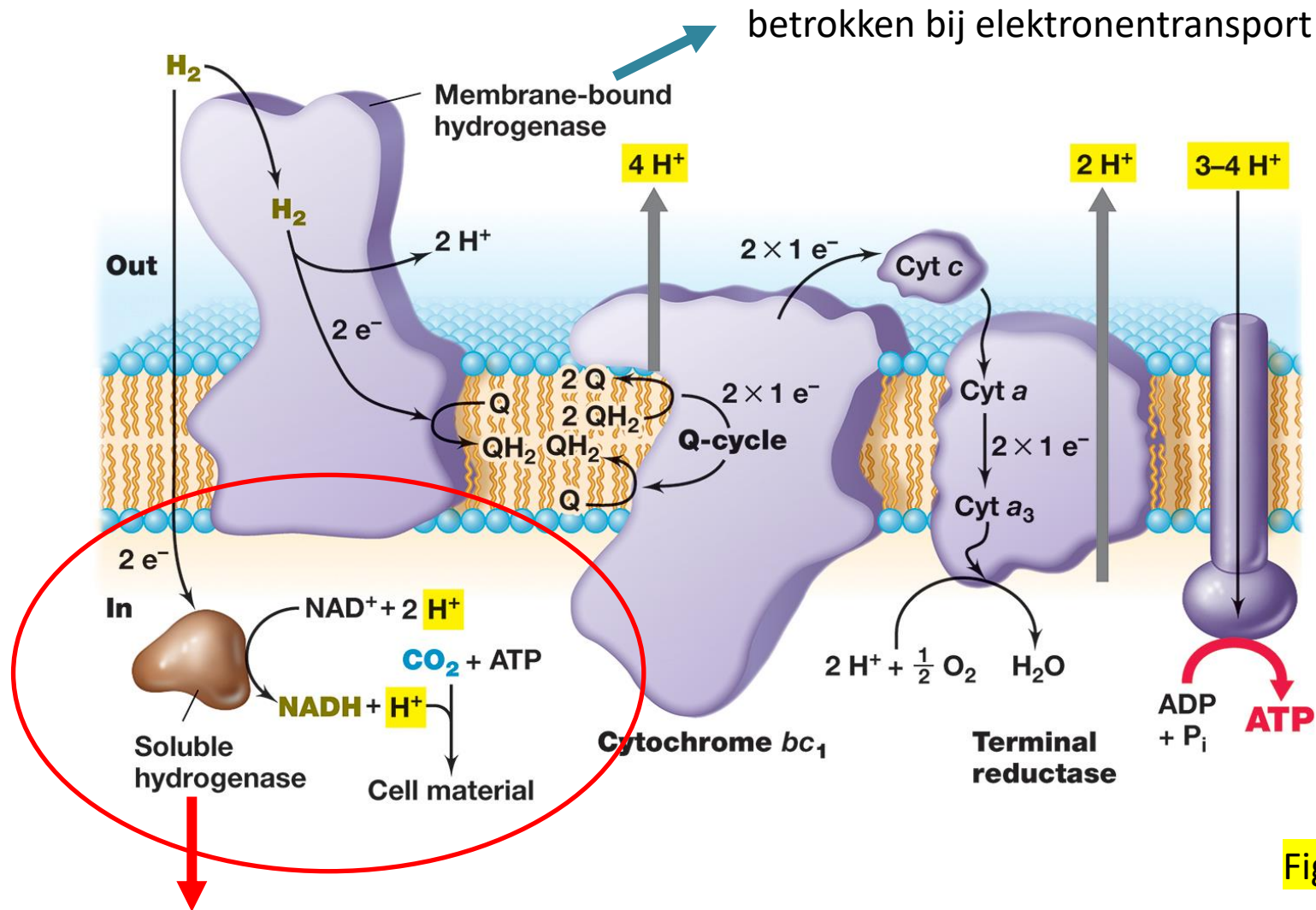
$\text{CO}_2 \rightarrow$ organische moleculen (b.v. glucose)

CO_2 wordt hierbij gereduceerd (neemt elektronen op)

Nodig: '*reducing power*'

Voorbeeld chemolithotroof

Ralstonia eutropha

Reduceert NAD^+ tot $NADH$ (nodig voor autotrofe groei)

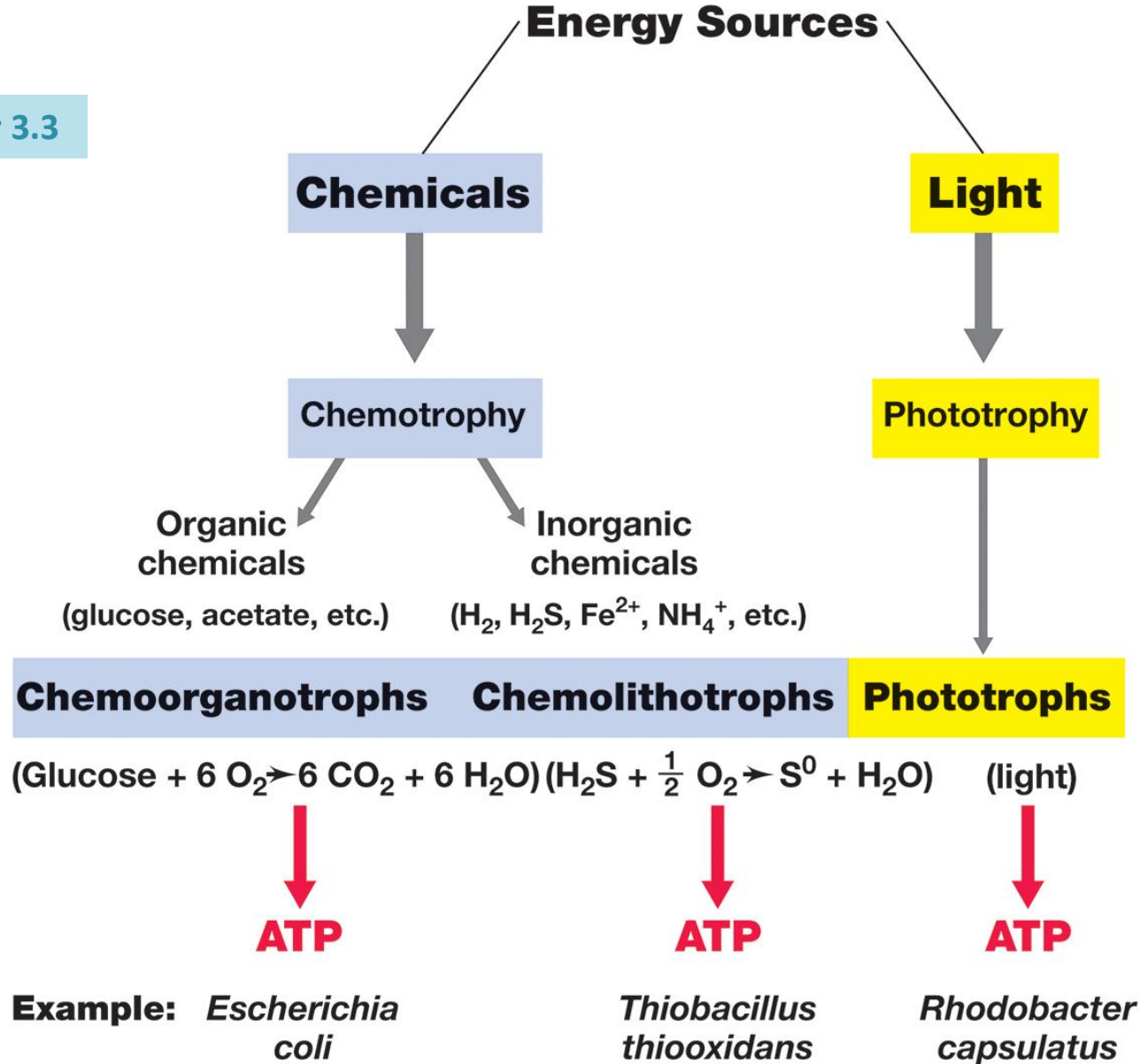
Figuur begrijpen

16e: figuur 3.24

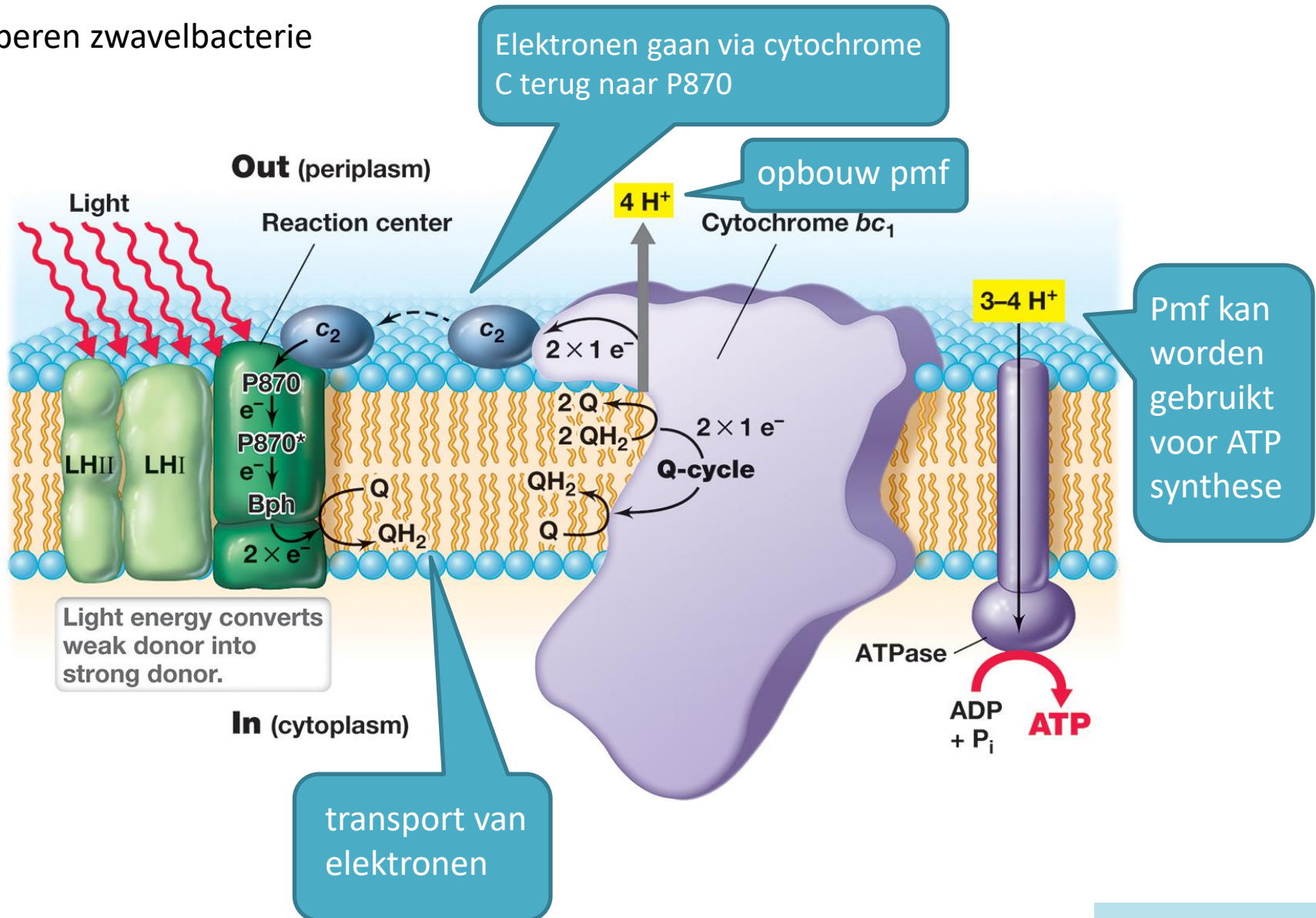
Fototrofen

16e: figuur 3.3

Voorbeeld fototroof

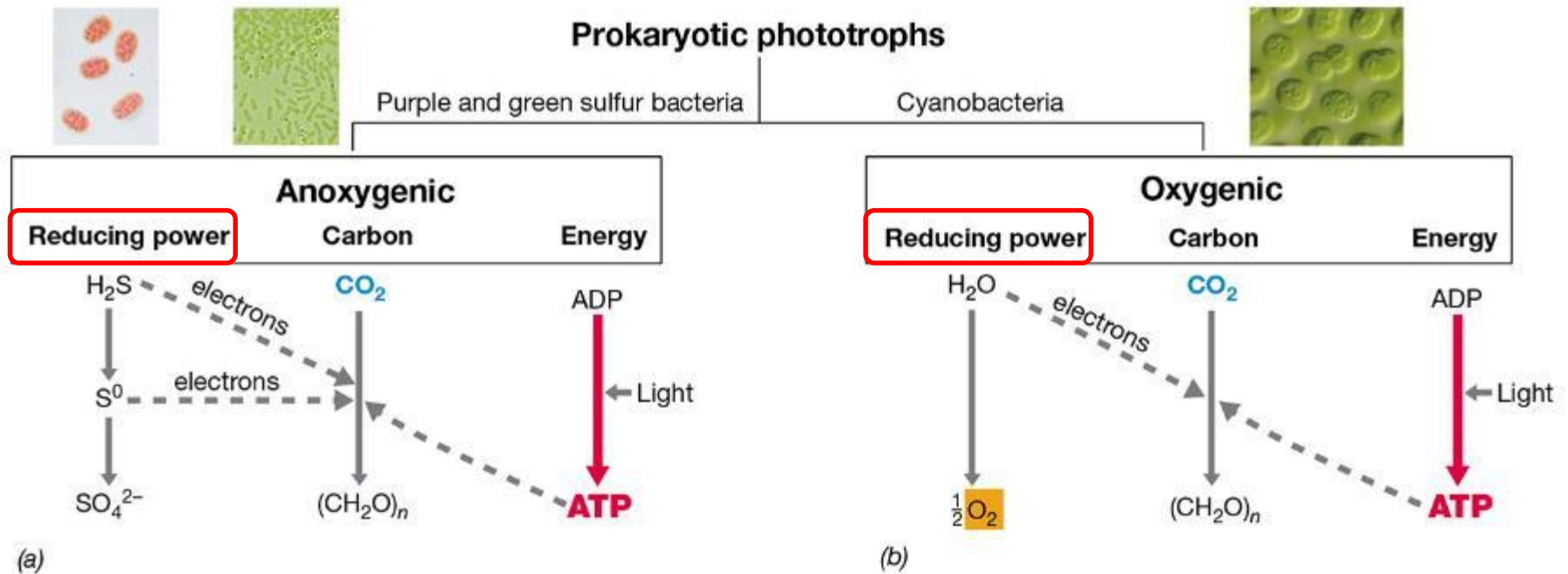
Purperen zwavelbacterie

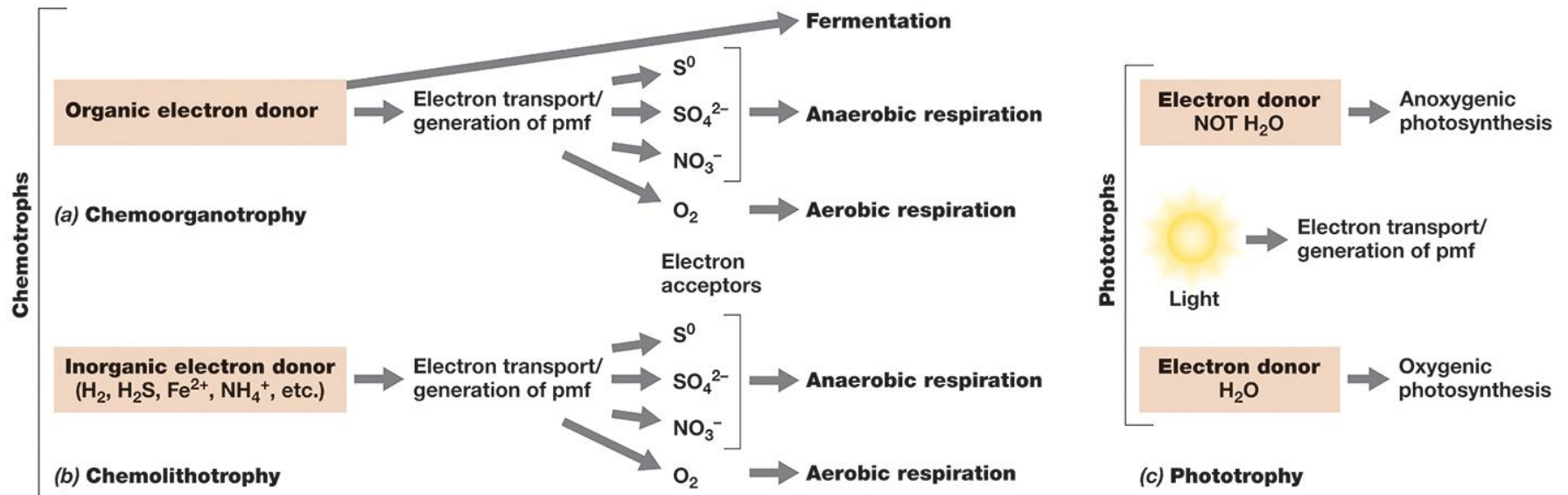

Fotosynthese

‘reducing power’ nodig voor het produceren van celmateriaal.

Katabole diversiteit

Opdracht – katabole diversiteit

Leg, in je eigen woorden, het verschil uit tussen:

- a. chemotrofen en fototrofen
- b. chemoorganotrofen en chemolithotrofen
- c. autotrofen en heterotrofen
- d. aerobe en anaerobe ademhaling
- e. anaerobe ademhaling en fermentatie
- f. substraatniveau fosforylatie en oxidatieve fosforylatie

Energy conservation

In de voorafgaande slides werd er op drie manieren ATP gevormd:

Substraat-niveau fosforylatie

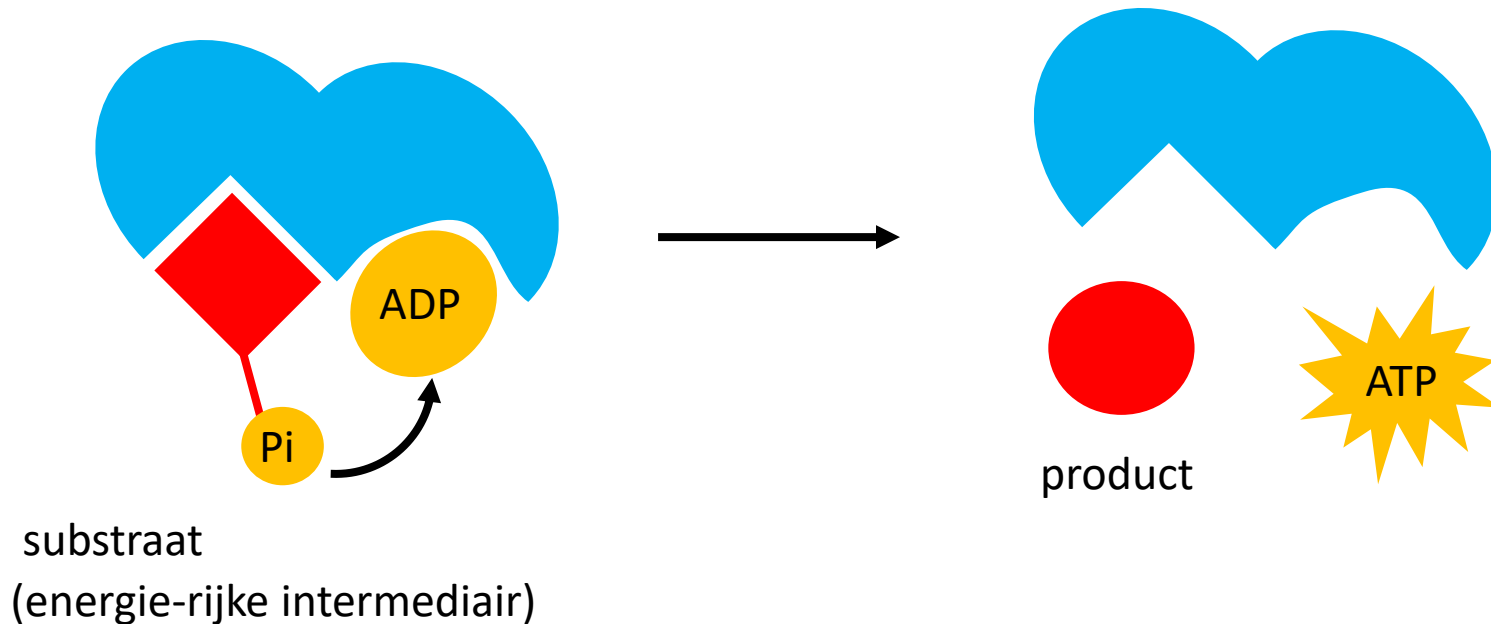
Oxidatieve fosforylatie

Fotofosforylatie

Wat is het verschil?

Substraatniveau fosforylatie

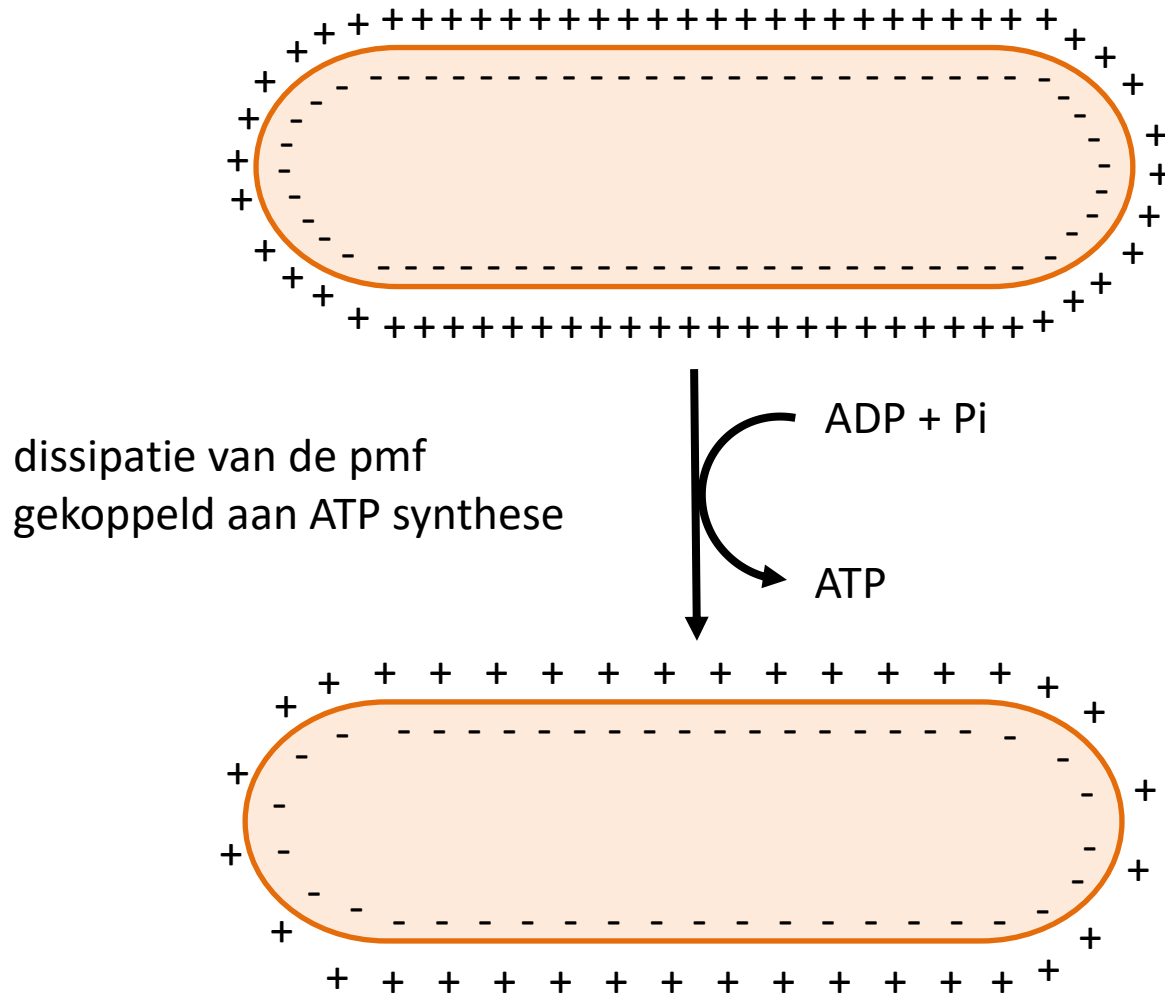
P_i -groep wordt direct van een substraat molecuul gekoppeld aan ADP (m.b.v enzymen)

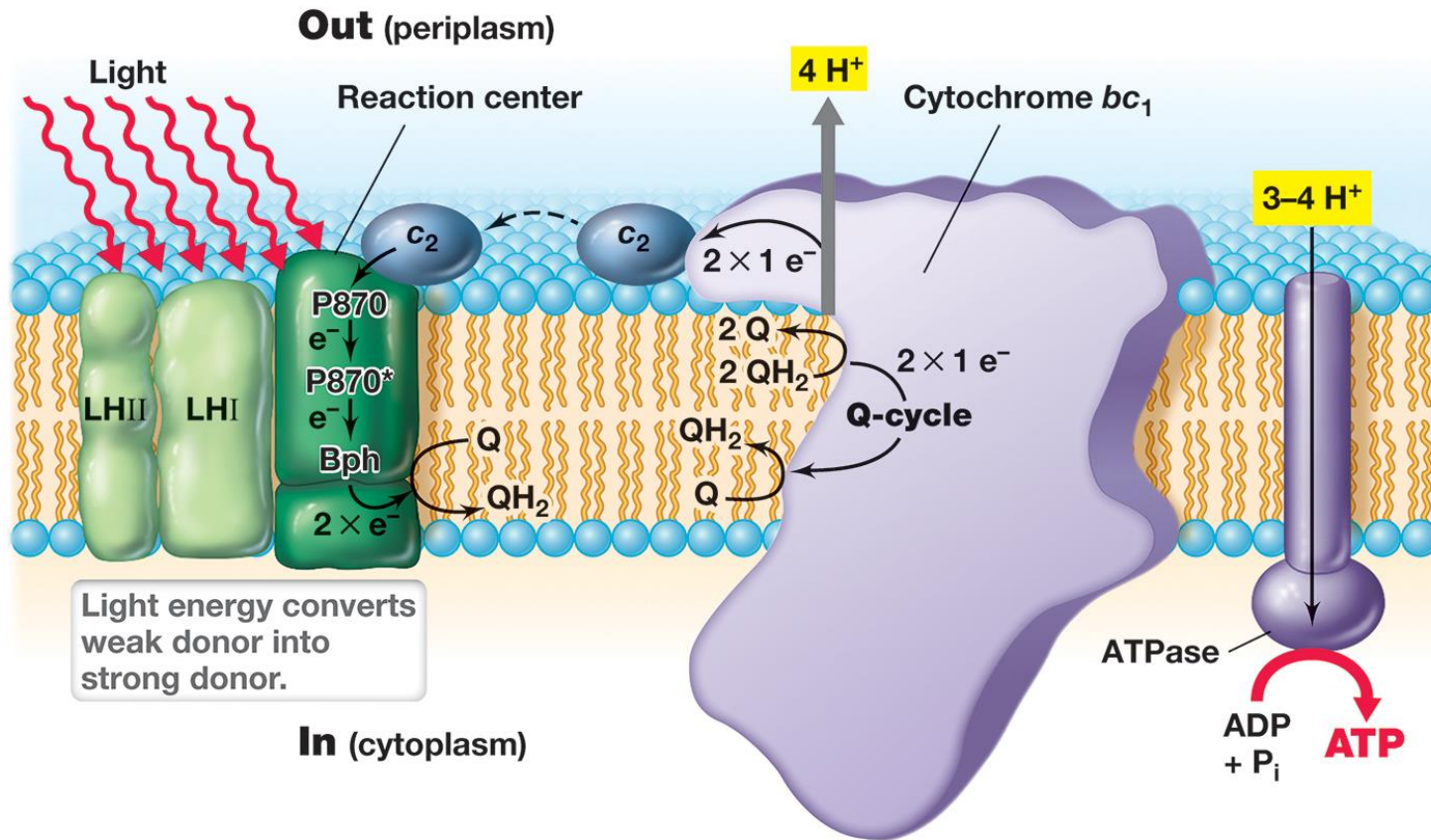
Vindt plaats tijdens de **glycolyse** en de **citroenzuurcyclus**

Oxidatieve fosforylatie

Elektronentransportketen $\rightarrow$ proton motive force $\rightarrow$ ATP synthase

Fotofosforylatie

ATP synthese

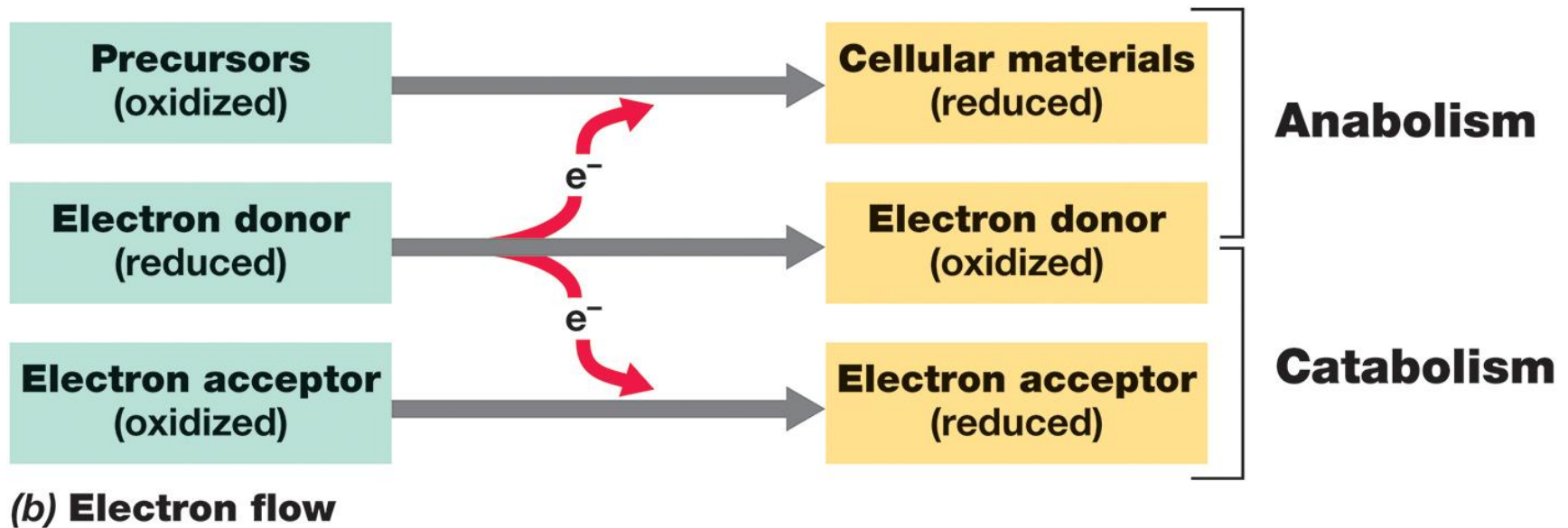
Bij fermentatie alleen substraatniveau fosforylatie.

Bij alle andere mechanismen van energie conservering wordt (ook) gebruik gemaakt van een proton (of sodium) motive force.

Nota bene

Fototrofen en chemolitotrofen zijn vaak autotroof. Alleen ATP productie is dan niet voldoende. Ook 'reducing power' nodig voor het produceren van celmateriaal.

Stelling

“een reactie met $\Delta G^{\circ} > 0$ kan niet spontaan verlopen”

Is dit waar of niet waar?

Voorbeeld: syntropie

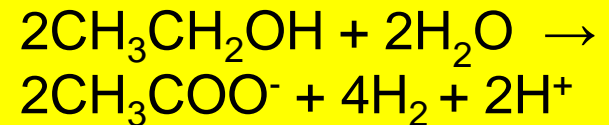
In de modder van sloten, meren, moerassen en zuiveringsinstallaties komen twee bacteriën voor:

Bacterie 2 zet H_2 en CO_2 om in CH_4 en H_2O :

$$\Delta G^{0'} = -131 \text{ kJ/mol}$$

Bacterie 1 zet ethanol om in acetaat (azijnzuur) en H_2 :

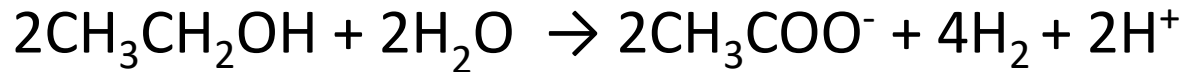
$$\Delta G^{0'} = +19 \text{ kJ/mol}$$

$\Delta G^{0'} > 0$ waarom kan bacterie 1 overleven?

Syntropie

Bacterie 1 oxideert ethanol tot acetaat (azijnzuur) en H₂:

$$\Delta G^{\circ'} = +19 \text{ kJ/mol}$$

Wat is ΔG ? (neem voor eenvoud de machten niet mee)

Als $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH} : \text{CH}_3\text{COOH} + 2\text{H}_2$ is **1 : 1**

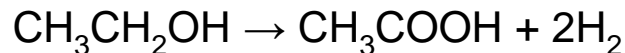
En als $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH} : \text{CH}_3\text{COOH} + 2\text{H}_2$ is **100000 : 1**

$$\Delta G = \Delta G^{\circ'} + RT \ln \frac{[C]^c \cdot [D]^d}{[A]^a \cdot [B]^b}$$

R = gasconstante: 8,31 J/mol/K
T = temperatuur in K (298 K) ~ 25°C

Syntropie

Bacterie 1 oxideert ethanol ($\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$) tot acetaat (azijnzuur, CH_3COOH) en H_2 :

$$\Delta G^{0'} = +19 \text{ kJ/mol}$$

Wat is ΔG ? (neem voor eenvoud de machten niet mee)

$$\Delta G = \Delta G^{0'} + RT \ln \frac{[C]^c \cdot [D]^d}{[A]^a \cdot [B]^b}$$

R = gasconstante: 8,31 J/mol/K

T = temperatuur in K (298 K) ~ 25°C

Als $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH} : \text{CH}_3\text{COOH} + 2\text{H}_2$

1 : 1

$$\Delta G = 19000 + 8.29 * 298 \ln 1$$

$$\Delta G = 19000 + 0 = 19000 \text{ J} = +19 \text{ kJ}$$

En als $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH} : \text{CH}_3\text{COOH} + 2\text{H}_2$

100000 : 1

Conclusie?

$$\Delta G = 19000 + 8.29 * 298 \ln 0.00001$$

$$\Delta G = 19000 - 28442 = -9442 \text{ J} = -9.4 \text{ kJ}$$

Conclusie?

Voor bacterie 1 wordt de $\Delta G < 0$, terwijl de $\Delta G^{\circ'} > 0$ is!

Bacterie 1 kan alleen leven als de H_2 concentratie erg laag is; de geproduceerde H_2 moet onmiddellijk worden weggevangen (door bacterie 2).

Bacterie 2 kan prima zonder bacterie 1 leven, zolang er maar H_2 aanwezig is. Bacterie 2 zorgt voor het ontstaan van een heel lage H_2 concentratie.

Dit wordt
syntropie
genoemd

Dus...

de ΔG bepaalt of een reactie kan verlopen,
niet de $\Delta G^{\circ'}$!!!

$$\Delta G = \Delta G^{0'} + RT \ln \frac{[C]^c [D]^d}{[A]^a [B]^b}$$

$\Delta G^{0'}$ is een constante!

ΔG is afhankelijk van de concentraties van de reactanten en producten!

R = gasconstante: 8,29 J/mol/°K

T = temperatuur in °K (298 °K) ~ 25°C

maar wanneer je de concentraties niet weet, geeft $\Delta G^{\circ'}$ vaak wel een goede schatting van de situatie